

Bosna i Hercegovina već je prihvatile inkluzivno obrazovanje. Evo samo nekoliko primjera:

- Republika Srpska je uspostavila mobilne timove stručnjaka za savjetovanje u odjeljenjima koja pohađaju djeca sa posebnim potrebama.
- Zahvaljujući zajedničkim aktivnostima učenika i nastavnika OŠ „Dositej Obradović“ u Rizvanovićima, općina Prijedor, djeca sa posebnim potrebama uspješno su nastavila školovanje u višim razredima.
- Udrženje roditelja djece sa posebnim potrebama „Sunce nam je zajedničko“ iz Trebinja obratilo se Ministarstvu prosvjete i kulture Republike Srpske za upis djece sa posebnim potrebama u srednju stručnu školu.
- Istrajni napori Udrženja roditelja djece sa posebnim potrebama, školskih i općinskih vlasti u Bosanskoj Dubici rezultirali su uspješnim uključenjem djece sa posebnim potrebama u OŠ „Vuk Karadžić“.
- Zahvaljujući naporima školskog osoblja OŠ „Fahrudin Fahro Baščelija“ iz Goražda, uklonjene su građevinske prepreke i izgrađeni prilazi, kako bi se omogućio pristup svoj djeći.

Na kraju 2003. godine, Radna grupa za inkluzivno obrazovanje provela je ispitivanje među roditeljima, nastavnicima, pedagozima i školama. Rezultati su pokazali da se 78% ispitanih nastavnika izjasnilo u prilog inkluzivnog obrazovanja. Evo šta su o ovome izjavili roditelj jednog učenika i jedan nastavnik:

„Ako djecu učimo toleranciji, poštivanju i uvažavanju drugačijih, od najranijeg doba, učinit ćemo ih dobrim i poštenim ljudima. Ovako ja odgajam svoju djecu i sigurna sam da bi bili dobri prijatelji djetetu sa posebnim potrebama. Ne učim svoju djecu da sažaljevaju dijete sa posebnim potrebama, već da mu pomognu i da budu fer.“

„Kada se ciljevi i zadaci postave u skladu sa mogućnostima djeteta i kada se nastavni program prilagodi, mogućnost napredovanja djeteta, sa bilo kakvim smetnjama u razvoju, povećava se.“

**JEDNAKO PRAVO PRISTUPA
+
JEDNAKE MOGUĆNOSTI
=
ODGOVARAJUĆE
OBRAZOVANJE**

INKLUZIVNO OBRAZOVANJE

*Reforma
obrazovanja traje,
a gdje si ti?*

I JA SAM TU.

**IDE MO
ZAJEDNO!**

Šta je to: inkluzivno obrazovanje?

Sva djeca su različita, ali trebaju imati iste mogućnosti.

Inkluzivno obrazovanje podrazumijeva učenje prilagođeno specifičnim mogućnostima djece sa posebnim potrebama. Ono promovira socijalizaciju djece sa posebnim potrebama do najveće moguće mjere i omogućava da sva djeca ravnopravno pristupaju kvalitetnom obrazovanju.

Zašto nam je potrebno inkluzivno obrazovanje?

Kada su zajedno, djeca uče o važnosti raznolikosti, tolerancije i poštivanja.

Inkluzija djece sa posebnim potrebama u redovni obrazovni sistem predstavlja prednost za sve. Ona omogućava da sva djeca, bez obzira na mogućnosti, uče jedni sa drugima i jedni od drugih.

BiH je priznala prava djece sa posebnim potrebama prihvatanjem:

- Okvirnog zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju (OZ OSO) i zakona o obrazovanju u Republici Srpskoj, kantonima Federacije BiH i Distriktu Brčko;
- Pravila 6. iz Standardiziranog pravilnika o ujednačavanju mogućnosti za ljudе s onesposobljenjima;
- Strategije reforme obrazovanja, Obećanja 1. i 2. (novembra 2002. god.);
- Konvencije UN-a o pravima djece.

Koje škole pohađaju djeca s posebnim potrebama?

Djeca i mladi sa posebnim potrebama pohađat će nastavu u redovnim državnim školama i prema svojim individualnim potrebama.

Djeca i mladi s ozbiljnim onesposobljenjima i poteškoćama u razvoju, djelomično će ili u cijelosti pohađati nastavu u posebnim obrazovnim ustanovama, kada je nemoguće osigurati odgovarajuće obrazovanje u redovnim državnim školama.

OZ OSO, član 19.

Po kakvom školskom programu trebaju učiti djeca s posebnim potrebama?

Pojedinačni program prilagođen individualnim mogućnostima i sposobnostima bit će izrađen za svakog učenika, uz obavezno određivanje defektološkog i logopedskog statusa.

OZ OSO, član 19.

Kako se može garantirati odgovarajuće obrazovanje za djecu sa posebnim potrebama?

U skladu sa principima i standardima definiranim kategorijama OZ OSO, procedure identifikacije, metode planiranja i rada, profiliranje, obuka i profesionalni razvoj osoblja koje će raditi sa djecom i mladima sa posebnim potrebama, kao i druga pitanja, bit će pobliže regulirana entitetskim, kantonalnim i zakonima Distrikta Brčko.

OZ OSO, član 19.

Kako se donose propisi i kako se garantira njihova provedba?

Vlasti nadležne za obrazovanje odgovorne su za provedbu, nadzor i kontrolu ovog Zakona, svaka u okviru svojih nadležnosti.

OZ OSO, član 56.

Šta garantira da će se doći do pozitivnih iskustava?

Obavezivanje na provedbu principa inkluzivnog obrazovanja od strane lokalnih organa vlasti, roditelja, nastavnika i učenika.

Razmjena informacija i pozitivnih iskustava između škola, institucija, nevladinih organizacija, roditelja, nastavnika i učenika promovira toleranciju i uzajamno razumijevanje u široj zajednici, što pomaže svima da bolje shvate kako funkcioniše inkluzivno obrazovanje.

Šta možemo učiniti da osiguramo inkluzivno obrazovanje?

Obrazovne vlasti

- Mogu osigurati odgovarajuću provedbu zakonskih odredbi o inkluzivnom obrazovanju.
- Mogu učiniti dostupnim finansijska sredstva za njegovu efikasnu provedbu.
- Mogu surađivati sa drugim nadležnim ministarstvima i institucijama.

Škola

- Može raditi sa roditeljima i učenicima na stvaranju pozitivne atmosfere za sve.
- Može pokrenuti otklanjanje građevinskih i drugih barijera.
- Može pokrenuti dodatnu obuku za nastavnike pri nadležnom ministarstvu.

Roditelj

- Može se aktivno uključiti u rad školskih tijela.
- Može volontirati.
- Može organizirati vannastavne aktivnosti.

Učenik

- Može se aktivno uključiti u rad školskih tijela kako bi pomogao drugima.
- Može se aktivno uključiti u zajedničke aktivnosti.
- Može učestvovati u razvoju tolerancije i razumijevanja, potrebnih za prihvatanje razlika.